

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Евгения Троева,

член на научно жури в конкурс (ДВ бр. 34/23.04.2021 г.)

за заемане на академичната длъжност „доцент“,

професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата,

тема на конкурса „Балканско кино“,

обявен от Институт за балканистика с Център по тракология „Проф. Александър Фол“

– БАН

за нуждите на секция „Култура на Балканите“

По обявения в ДВ бр. 34/23.04.2021 г. конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата документи за участие е подала гл. ас. д-р Гергана Георгиева Дончева. Кандидатката заема академична длъжност в Института за балканистика с Център по тракология от 2011 г., с което покрива изискванията за длъжността „доцент“, свързани с академичния трудов стаж. Научните публикации, с които Гергана Дончева участва в конкурса, показват изграден специалист с утвърдено име в полето на балканското кино. За това свидетелстват както публикуваният дисертационен труд „Образът на Балканите в балкански и западни филми: Стратегии за представяне“ (Велико Търново, 2010) и хабилитационният ѝ труд „Солунският кинофестивал: История, предизвикателства и метаморфози“ (София, 2021), така и многобройните ѝ статии в академични издания, с част от които се кандидатства в настоящия конкурс. В голямата си част те са посветени на развитието и тенденциите в съвременното балканско кино.

Съгласно изискването на ЗРАСРБ за длъжността Гергана Дончева има публикуваната монография на тема, различна от тази на дисертацията. Втората монография на авторката е посветена на Солунския кинофестивал, но далеч надхвърля частния случай, като предлага богата информация за възникването и развитието на световната кинофестивална мрежа, както и за изследователските достижения в кинознанието, което свидетелства за добрата историографска осведоменост на авторката. Гергана Дончева представя възникването и еволюцията на Солунския форум

от 1960 г. насетне, като показва тясната взаимовръзка между фестивалния облик и социалната и политическата обстановка в Гърция. Приносно е подробното проучване на българското участие (игрални, документални, анимационни и късометражни филми) във фестивала през изминалите шест десетилетия. Бих открила и въвеждането в научно обръщение на архивни данни и на лично проведени интервюта с културни дейци, които хвърлят светлина върху мотивацията, стратегиите и оценките на различни социални актьори с ангажимент към българското кино и международното му представяне. Достоянство на труда е очертаването на Солунския фестивал като арена, на която се дават среща различни творчески подходи, политически противопоставяния и пристрастия, както и определени стереотипни нагласи. Международният форум служи не само за (само)реклама и легитимизация, за създаване на професионални партньорства и за взаимно опознаване, той се инструментализира за прилагането на културни политики на местно, регионално и европейско ниво.

От предоставените материали по конкурса е видно, че основните научни приноси на Гергана Дончева са в изследването на балканските кинематографии в сравнителна перспектива, контекстуализирането на новите тенденции в киното с обществените процеси и трансформациите в популярната култура, открояване на спецификите и на общите насоки в развитието на националните кинематографии на Балканите. Този подход е прилаган последователно и в анализите на българската кинематография. Изследванията на кандидатката се отличават с внимание към филмовите интерпретации на значими теми като образа на Другия, миграциите, паметта за миналото, военните конфликти. Открити са трансформациите, които настъпват в балканското кино след промените от 1989 г. в бившите социалистически държави, режисьорите и кинотворбите, привлекли вниманието на критиката и на публиките, както и разликите в рецепцията на определени филми в различна (национална) среда. Достоянство на проучванията на авторката е, че изтъква ролята на киното за формирането на общности представи, за поддържане на националната идентичност, за (не)обговарянето на травматични теми за отделните балкански народи. Ползотворен е и авторовият подход на непрекъснатата съпоставка между явленията на локално, регионално и транснационално ниво, на критичен поглед към екзотизацията на Балканите в киното. Културните явления и в частност фестивалите са разгледани като част от мащабните индустрии на свободното време, концентриращи политики, символни и финансови ресурси и употреби. Същевременно фокусираните върху създаването,

разпространението и рецепцията на филмовото изкуство изследвания на авторката подчертават ролята на визуалното не само при създаването на виртуални светове, но и за по-доброто разбиране на пораждащата ги реалност.

Трябва да се отбележат и експертната дейност на Гергана Дончева в сферата на филмовото изкуство и критика, нейните участия в проекти, финансирани от Фонд „Научни изследвания“ и Национален фонд „Култура“, в национални и международни конференции. Кандидатката има и преподавателски опит в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Научната продукция на Гергана Дончева има приносен характер, в нея не се откриват данни за плагиатство, като използваните автори са цитирани коректно. Хабилитационният труд покрива тематичния профил на конкурса – „Балканско кино“. Очертаната научно-изследователската дейност отговаря на поставените от ЗРАСРБ и правилниците за неговото приложение изисквания към кандидата за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Гореизложеното ми дава основания убедено да подкрепя избора на гл. ас. д-р Гергана Дончева на академичната длъжност „доцент“, професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, по обявения от Института за балканистика с Център по тракология конкурс за нуждите на секция „Култура на Балканите“.

София

2.08.2021 г.

Доц. д-р Евгения Троева